

Oriol Rusca Nadal

És l'hora de parlar

Aquest passat diumenge 9 de novembre es va celebrar a Catalunya una jornada reivindicativa que, tot i estar desproveïda de valor jurídic, ha tingut un gran contingut simbòlic, amb un alt nivell de participació. S'ha tancat, crec, un cicle de preses de posició i manifestacions populars entorn del "dret a decidir" i la seva reivindicació.

I ara què? La resposta és essencial, però estan obligades a donar-la les institucions polítiques. S'obre una nova oportunitat de dialogar, de negociar i pactar. Seria irresponsable malgastar-la.

El 9-N havia adquirit valor de símbol per a una part important de la societat i de les institucions catalanes, deixant en segon pla altres qüestions bàsiques per al país. En contraposició, i per raons totalment diferents, també tenia gran transcendència per al Govern espanyol, que va recórrer davant el Tribunal Constitucional la "jornada participativa", de caràcter menys formal que la pretesa consulta inicial.

Culminada aquesta data crucial, és el moment de plantejar-se nous escenaris i perspectives des de la lògica del *win-win*, del "tothom guanya". Els partidaris de la consulta s'han mobilitzat i l'Estat ha mantingut la legalitat constitucional. Tothom ha guanyat i tothom ha renunciat a alguna cosa.

No parlo de girar full, ni de bon tros, perquè sóc conscient que la història està teixida d'aportacions successives. El 9-N ocuparà un lloc destacat en l'imaginari català, tot i que és bo recordar que l'entusiasme o el convenciment no poden substituir les garanties democràtiques que han d'acompanyar els processos que es pretenen representatius de la voluntat i la pluralitat popular.

Fóra bo que es parlés més des de la política i menys des de l'apel·lació constant a la llei i als tribunals. Hi ha massa judicialització de la vida política (i no només en el "tema català"), i la iniciativa ha de

correspondre als actors polítics. S'expressava en aquest sentit el Tribunal Constitucional, en la sentència del març passat a propòsit de la declaració de sobirania aprovada pel Parlament de Catalunya: rebutjant-la i tot, assenyalava sobre el tan controvertit "dret a decidir", que és una "aspiració política" que si es canalitza mitjançant un procés ajustat a la legalitat té cabuda a la Constitució i aquesta aspiració política pot, fins i tot, pretendre "modificar el fonament mateix de l'ordre constitucional".

IGNOT

Lamentablement el Tribunal Constitucional ha actuat massa vegades com a substitut de la iniciativa política, ha estat el parapet dels polítics per eludir les seves responsabilitats. Les anades i vingudes al Tribunal Constitucional, fins i tot al Tribunal Suprem, per part de tothom, són episodis d'una etapa que s'ha de superar.

La judicialització de la política és nefasta i trenca amb l'Estat de dret, ja que la Justícia ni pot ni ha de donar solucions polítiques, que només competeixen als polítics —que han d'assumir les seves responsabilitats—, i d'altra banda la justícia

politzada deixa de ser justícia i queda desacreditada.

La Constitució no es pot convertir en l'excusa que freni les iniciatives de canvi, com tampoc no es pot limitar només a aspectes relacionats amb la integritat territorial de l'Estat. La Constitució hauria de garantir els drets i llibertats (treball, habitatge, salut, accés a la justícia, educació...) que la crisi ha desballestat. Però aquest és un altre tema.

Ha arribat el moment del diàleg, que el Govern d'Espanya i el Govern de la Generalitat explorin seriosament

les possibilitats d'una reforma constitucional que respongui a les aspiracions de la ciutadania catalana, que probablement no se sentirà plenament satisfeta fins que pugui expressar-se a les urnes, de manera legal i acordada, sobre el tipus de relació entre Catalunya i el conjunt d'Espanya. És evident que hi ha un "problema català" —com recullen les enquestes— que és també un problema espanyol. Els nostres governants tenen l'obligació d'afrontar el problema de cara i buscar-hi una sortida. Aquesta és la seva raó de ser com a polítics. I en aquesta tasca molts estem disposats a col·laborar-hi.

El Col·legi d'Advocats de Barcelona és hereu d'una rica tradició que es remunta a gairebé dos segles: a la nostra biblioteca es guarden valuosos exemplars de les constitucions de Catalunya entre els anys 1481 i 1706 que ajuden a subratllar la solidesa de l'aspiració a l'autogovern, tan persistent com la realitat de la llengua, la cultura, el dret civil, l'ambició de tenir una societat pròspera, justa, tractada amb equanimitat.

La societat catalana és molt plural, com ho és el Col·legi d'Advocats. Els advocats sabem que sempre és millor l'acord, el consens, la negociació i la mediació que el conflicte que acaba en litigi. Som molts, a Catalunya i a fora, els que creiem en el valor de la paraula, del diàleg, el debat i de la necessària reforma de les lleis per adequar-les a la realitat. Només falta que els nostres polítics es posin a l'altura de la societat. És la seva obligació. ●